

Van 26 tot 28 maart 1980 vond te Wembley het eerste internationale viewdata-congres (en -tentoonstelling) plaats. Hieronder volgt een ooggetuigenverslag.

viewdata '80: met de beeldbuis op de schoot

dirk de grooff

In maart j.l. werd op de internationale viewdata-conferentie/tentoonstelling te Wembley de start aangekondigd van het Britse openbare viewdatasysteem *Prestel*, het elektronisch paradepaardje van de Britse PTT (British Post Office). Hiermee werd een punt gezet achter een vijf jaar durende experimentele periode; een evenement dat uiteraard niet onopgemerkt mocht voorbijgaan.

Nadat het vrijwel onafgebroken de hele wereld heeft rondgereisd, heeft het prestigieuze *Prestel*-circus voor de gelegenheid zijn tenten op eigen bodem opgeslagen, in een 'entourage' die deze van de potentiële concurrenten, met name het Franse *Télétel*, het Canadese *Telidon* en het Japanse *Captain*, eveneens op de tentoonstelling aanwezig, ruimschoots moest overtreffen.

En terwijl de toevallige bezoeker voor anderhalf Pond kon rondwalen, in het elektronische 'wonderland' van de jaren '80, werd op het symposium gedebatteerd over potentiële behoeften, marktprognoses, technische normen en produktinnovaties op langere termijn.

Viewdata internationaal: een inventaris

In het midden van de jaren '70 ontwikkelde het onderzoekscentrum van de Britse PTT het concept 'viewdata', een elektronisch telecommunicatiesysteem waarbij in een databank opgeslagen gegevens (teksten en eenvoudige grafische voorstellingen) via een numeriek toetsenpaneel kunnen worden geselecteerd. Het openbaar telefoonnet fungeert als transmissie-terminal en een TV-toestel (met decoder) als terminal.

Nu, vijf jaar later, is het Engelse viewdata-systeem, *Prestel*, uitgegroeid tot een openbare informatie-service met een omvang van ca. 150.000 bladzijden, samengesteld door 150 informatieleve-

ranciers, waarvan sommigen zich richten tot een algemeen publiek (bv. reisagentschappen, consumentenorganisaties, informatiediensten van de overheid, enz.), andere tot een specifiek (meestal zaken-) publiek (bv. financiële instellingen).

Eveneens in 1975 besliste de Franse overheid te starten met een «télématique»-programma, dat een drievoudig oogmerk inhoudt, nl. de digitalisering van het bestaande telefoonnet, de aanleg van een speciaal netwerk voor data-transmissie (*Transpac*) en de invoering van nieuwe informatiediensten, zoals schrijftelefoon, teletekst (*Antiope*) en viewdata.

Het Franse viewdata-systeem, *Télétel* genaamd, werd (eveneens) ontwikkeld door de Franse PTT (*Direction Générale des Télécommunications*) en zal eind 1980 op een experimentele basis worden ingevoerd in de omgeving van Parijs (Vélizy). De resultaten van deze proef zullen moeten uitwijzen of, en in welke mate, *Télétel* verder zal worden uitgebouwd. Begin 1981 start een parallel project, waarbij aan alle bewoners uit de streek van Ille-et-Vilaine (ca. 250.000 gebruikers) een gratis monitor zal worden bezorgd, die zal fungeren als ontvangstapparaat voor de elektronische telefoongids, waarvan de PTT hoopt dat deze op vrij korte termijn de gedrukte gids zal kunnen vervangen. Naast deze twee leidinggevende landen inzake viewdata-technologie, zijn nog een aantal andere Europese landen begonnen met het opzetten van een eigen viewdata-proefproject, zoals de Duitse Bondsrepubliek (*Bildschirmtext*), Nederland (*Viditel*) en de Scandinavische landen.

Buiten Europa bezitten Canada en Japan (zowel technisch als operationeel) het meest gesofisticeerde viewdata-systeem. Canada heeft de reputatie het meest gesofisticeerde viewdata-systeem van de wereld te hebben (men spreekt zelfs van 'viewdata van de tweede generatie'). Dit slaat hoofdzakelijk op de zeer verfijnde grafieken die via een speciaal codeersysteem (algebraïsch, in tegenstelling tot het Europese alfa-mozaike codeersysteem) worden opgebouwd.

Het Japanse viewdata-systeem (*Captain*), in 1978 ontwikkeld door de Japanse PTT in samenwerking met *Nippon Telegraph and Telephone Co.* (NTT), wordt in de omgeving van Tokyo (Tama) uitgetest bij een 1000-tal gezinnen.

Internationale standaardisatie

Op het viewdata '80-symposium werd, bijna traditiegetrouw, ruime aandacht besteed aan de discussie omtrent de internationale standaardisatie van de verschillende viewdata-normen, alhoewel de term «international» het best door «Europees» kan worden vertaald. De Japanse en Canadese normen wijken (momenteel) immers zeer sterk af van de Europese systemen; bovendien spelen protectionistische motieven hierbij een fundamentele rol, vermits Europese systeemleveranciers er zich voor hoeden om samen met een Canadese en/of Japanse norm ook nog een dito invasie van elektronische apparatuur binnen te halen.

Dit laatste motief is er trouwens ook de (belangrijkste) oorzaak van, dat het na twee jaar ononderbroken onderhandelingen in een aantal internationale organisaties nog altijd niet tot een ver-

gelijk is gekomen tussen Frankrijk en Groot-Brittannië, aangaande een gemeenschappelijke (Europese) norm. Bovendien startte het internationaal standaardisatie-overleg op een moment dat beide landen reeds heel wat moeite, en vooral geld, hadden geïnvesteerd in de ontwikkeling van hun eigen viewdata-systeem, zodat een compromis voor beide landen een stap terug zou betekenen. Vandaar ook de vrij steriele discussie op viewdata '80, waar de respectieve dele-

gaten de noodzaak van een gemeenschappelijke norm zeer sterk benadrukten, maar er dadelijk aan toevoegden dat hun systeem daartoe het beste uitgangspunt biedt. Een West-Duitse spreker voegde aan de discussie omtrent de standaardisatie nog een verrassend element toe: de Deutsche Bundespost (PTT) zou na de experimenten (met de Britse norm) willen overschakelen op een eigen systeem, dat beter beantwoordt aan de specifieke behoeften van het West-

Duitse gebruikerspubliek.

In juni vindt te Montréal de eerstvolgende plenaire vergadering van het C.C.I.T.T. (Comité Consultatif International pour le Télégraphe et le Téléphone) plaats. Wil men daar tot enig resultaat komen, dan zullen de motivatie en de goodwill van de betrokken partijen allicht groter moeten zijn dan op Viewdata '80.

